

РОЛЬ І ЗНАЧЕННЯ ТВОРЧОСТІ С. ЖАДАНА У РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Розглянуто роль та значення творчості українського письменника Сергія Жадана у розвитку сучасної української літератури.

Ключові слова: Сергій Жадан, письменник, поет, сучасна українська література, постмодернізм.

Abstract

The role and significance of the work of the Ukrainian writer Serhiy Zhadan in the development of modern Ukrainian literature is considered.

Keywords: Serhiy Zhadan, writer, poet, modern Ukrainian literature, postmodernism.

Вступ

Українська література пройшла довгий і далеко не легкий шлях до свободи слова, яка прийшла разом із незалежністю держави. Тому тепер, у XXI столітті, в Україні є чи чимало сучасних письменників, творчість яких відіграє важливу роль у розвитку сучасної української літератури. До таких належить відомий український письменник Сергій Жадан.

Результати дослідження

Сергій Жадан є вагомим постаттю сучасної української літератури, його твори отримали численні національні та міжнародні нагороди, були перекладені понад двадцятьма мовами. Живе і працює письменник в Харкові. Митець регулярно виступає зі своїми творами в різних містах України та Західної Європи - в тому числі в супроводі українських музикантів (зокрема, ска-панк-групи «Жадан і Собаки»).

Своєю популярністю Сергій Жадан завдячує власній незаперечній артистичній епатажності. Інколи вона виглядає самоцінною, навмисною, навіть настирною, навіть із разючим несмаком, але здебільшого за нею - щире неприйняття рутини і чесна життєва позиція. У певному сенсі (сенсі протистояння канону й рутині) епатажною є сама постать Сергія Жадана, його стрімкий шлях із «невдалої» тусівки у велику літературу. Його хвалькуваті гімни «контркультурі» - не просто риторика. Він послідовно ревізує (часом глумливо) систему політичних і звичаєвих понять радянської доби та нашої пострадянщини, розгортає своє в'їдливо-іронічне сприйняття їх [1].

Сергія Жадана називають «письменником широкої спеціалізації», оскільки він працює у різних жанрах літератури. Митець є автором як поетичних збірок («Цитатник», «Генерал Юда», «Пепсі», «Балади про війну і відбудову», «Історія культури початку століття», «Марadona», «Лілі Марлен», «Ефіопія», «Вогнепальні й ножові» та ін.), так і прозових творів, зокрема романів («Ворошиловград», «Депеш Мод», «Anarchy in the UKR»), повістей (збірка «Гімн демократичної молоді») та оповідань (збірка «Біг Мак»).

Творчість письменника характеризується своєрідною епатажністю, а також осмисленням соціальних проблем та історичної пам'яті. Сергій Жадан звертається до досі заборонених тем (сексуальність, наркотики, девіантна поведінка і т. д.). Письменник вдається до інвективної лексики та іронії щодо деяких мистецьких канонів чи явищ.

Однією з особливих ознак творчості Сергія Жадана можна назвати урбаністичність. Майже кожне явище письменник пов'язує з містом, навіть не наводячи яскравих природних пейзажів. Він продовжує українську футуристичну традицію в поезії, поєднує її з суб- та контр- культурними тенденціями західного мейнстріму, базується на постмодерному сприйнятті [3].

Сергія Жадана було неодноразово нагороджено різними преміями. Серед них премія Василя Стуса «За особливий внесок у українську культуру та стійкість громадянської позиції», Премія миру німецьких книгарів. З ініціативи Комітету літературознавчих наук Польської академії наук Сергія Жадана було висунуто на Нобелівську премію з літератури. Його твори також здобули

чимало нагород. Збірку «Балади про війну і відбудову» було визнано найкращою поетичною книгою 2001 року, збірку «Цитатник» - найкращою поетичною книгою 2006 року. Перекладне видання збірки повістей «Гімн демократичної молоді» зайняло перше місце в німецькому літературному рейтингу, що свідчить про популярність письменника також за межами України.

Варто відзначити що Сергій Жадан не лише різноплановий письменник, але й успішний перекладач та активний громадський діяч. Із 2000 року, Сергій Жадан є віце-президентом Асоціації українських письменників. Також він бере участь у створенні цікавих мистецьких робіт, серед яких оригінальні мультимедійні проекти, і часто є «мітингувальником» - безпосереднім учасником різноманітних громадянських акцій непокори.

Висновок

Отже, у своїй творчості Сергій Жадан орієнтується на західноєвропейський постмодернізм, використовує нові стилістичні прийоми. Твори Сергія Жадана характеризуються своєрідною епатажністю, а також осмисленням соціальних проблем та історичної пам'яті. Творчість Сергія Жадана сприяє розвитку сучасної української літератури.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Дзюба І. Чорний романтик: Сергій Жадан. К.: Либідь, 2017. 112 с.
2. Калицаков Ю. Сергій Жадан. Сучасне і майбутнє української літератури. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://yambus.com.ua/sergij-zhadan-suchasne-i-majbutnye-ukra-d1-97nsko-d1-97-literaturi/>
3. Сідлецька Т. І. Історія української культури. Ч. II: навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ, 2016. 78 с.

Міщук Оксана Володимирівна - студентка групи ТЗД-216, факультет будівництва, цивільної та екологічної інженерії, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: misukoksana257@gmail.com

Oksana Mishchuk V. - Department of Ecology, Chemistry and Environmental Protection Technologies, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail : misukoksana257@gmail.com

Науковий керівник - Сідлецька Тетяна Іванівна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри суспільно-політичних наук, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: sidletska79@gmail.com

Supervisor - Sidletska Tetiana I., PhD Art criticism, assistant professor of Social and Political Sciences Department Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: sidletska79@gmail.com